

LEDEN ONDER DE LOEP

EEN BLIK OP DE LEEFTIJDKENMERKEN VAN JE JVG'S - ASPIRANTEN

Een goed activiteiten aanbod sluit aan bij de mogelijkheden en interesses van je leden. Het geeft hen het gevoel dat ze al heel wat weten en kunnen. Tegelijk daagt het hen uit steeds een stapje verder te gaan.

Uiteraard kunnen kinderen onderling erg verschillen. Ieder heeft zijn eigen sterktes en zwaktes en ontwikkelt in zijn eigen tempo. Toch gaan kinderen van éénzelfde leeftijd een redelijk gelijkaardige ontwikkeling door. Ze denken op een bepaalde manier en interesseren zich voor bepaalde onderwerpen. Ook hun lichaam maakt een aantal specifieke ontwikkelingen door. Met een goede kennis van die typerende trekjes, kan je beter inschatten of activiteiten je leden zullen aanspreken en of ze verantwoord zijn. Heel wat van die eigenschappen vallen vanzelf op als je gedurende de werking bewust kijkt naar wat je leden doen en hoe ze reageren.

In deze publicatie geven we je een ruggzak vol achtergrondinformatie. We werpen een blik op wat je leden kunnen en kennen (en wat niet), wat ze denken en voelen en hoe ze omgaan met anderen.

1 Individu

Lichaam

Bij de JVG's-Aspiranten begint stilaan de **puberteit**. Het is de tijd van groeispurten en de seksuele rijping.

Het moment waarop de **groeispurt** wordt ingezet verschilt van kind tot kind. Meisjes groeien het snelst rond de leeftijd van 12 jaar. Ze groeien dan gemiddeld 6 tot 11 cm op een jaar tijd. De jongens halen hun achterstand meestal pas één à twee jaar later in. Zij krijgen hun groeischeut eerder rond de leeftijd van 14 jaar. Bij de JVG's-Aspiranten zijn de meisjes dus voor een korte tijd groter en zwaarder dan de jongens. Ook in de breedtegroei zien we een verschil tussen meisjes en jongens. De meisjes krijgen bredere, ronde heupen; terwijl het bij de jongens de schouders zijn die verbreden.

De snelle groei vergt veel energie en dat kan tot **vermoeidheid** leiden. Bovendien verandert het lichaam zo snel dat het **lichaamsbesef** niet snel genoeg kan meevolueren. Vandaar de onhandigheid en stunte-ligheid die je soms merkt bij deze leeftijdsgroep, ondanks het feit dat zowel de fijne als de grove motoriek nu volledig ontwikkeld is.

De puberteit is natuurlijk niet alleen de tijd van groeien, maar ook van de **seksuele rijping**. Plots verschijnt er haar op de vreemdste plekken, komen bij de meisjes de eerste maandstonden door en krijgen jongens hun eerste zaadlozing. Talg- en zweetklieren schieten in actie en zorgen voor vervelende puistjes en lijfgeuren. Ook deze ontwikkeling begint niet voor iedereen op hetzelfde moment. Alweer nemen de meisjes een voorsprong van zo'n twee jaar.

Verstand & emoties

Op het einde van de lagere schooltijd zijn kinderen goed in staat om logisch te denken en oorzaak-gevolgrelaties te leggen. Ze hebben wel nog steeds concrete gegevens nodig om hun denken op te baseren. Ze moeten de dingen kunnen vastnemen, situaties kunnen meemaken en verschillende mogelijkheden kunnen ervaren, alvorens ze er zich een beeld of mening over kunnen vormen. Samen met de overgang naar het middelbaar onderwijs komt **het vermogen om**

abstract te denken. JVG's-Aspiranten hebben steeds minder concrete gegevens nodig om na te denken. Dit merk je aan verschillende dingen:

- Ze leren begrippen gebruiken die verwijzen naar niet direct waarneembare dingen, zoals inspraak, modieus, snelheid, ... Ook het verschil tussen letterlijk en figuurlijk taalgebruik wordt hen duidelijker, wat hen bijvoorbeeld in staat stelt om ironie en sarcasme te herkennen en te gebruiken.
- Tot de lagere schooltijd moeten kinderen iedere stelling toetsen aan de werkelijkheid. Nu kunnen ze beweringen met elkaar vergelijken zonder deze elk apart met de werkelijkheid te moeten vergelijken. Zo kunnen ze bijvoorbeeld in een spel verschillende tactieken tegen elkaar afwegen, zonder dat ze elke tactiek eerst moeten uitproberen. Aangezien dit voor hen een nieuwe manier van denken is, zullen ze in het begin nog geregeld fouten maken.
- Ze kunnen zich steeds beter denkbeeldige situaties voorstellen. Ze kunnen zich bijvoorbeeld makkelijk inbeelden dat ze in een andere gezinssituatie zouden leven, deze week een andere scoutsactiviteit zouden doen of dat ze een veel leuker lokaal zouden kunnen hebben. Stilaan groeit dus het besef dat de bestaande realiteit er helemaal anders zou kunnen uitzien! In hun dromen over andere mogelijkheden zijn ze echter nog niet steeds even realistisch.

Op korte tijd leren ze dus enorm veel bij, maar daarvoor schatten ze hun kennen en kunnen **niet altijd realistisch** in.

Dit nieuwe denkvermogen **verandert hun kijk op de wereld**. Ze denken na over de toekomst, zien de minder positieve kanten van hun thuissituatie en zien onrustwekkende gebeurtenissen rondom hen. Het leven blijkt plots minder eenvoudig te zijn dan het als kind wel leek en dat brengt hen een beetje uit evenwicht.

Daarbovenop veroorzaken de puberale lichamelijke veranderingen bij veel jongens en meisjes heel wat **onzekerheid en onbehagen**. De grote fysieke veranderingen die ze op deze leeftijd ondergaan, zorgen ervoor dat velen zich in meer of mindere mate ongemakkelijk in hun vel voelen en een zekere schaamte over hun nieuwe lichaam ontwikkelen. Ongemakken zoals stemveranderingen, puistjes, groeiende borsten

en slungeligheid kunnen voor heel wat onzekerheid zorgen. Zeker wanneer ze op een of andere manier afwijken van de norm – door bijvoorbeeld zeer vroege of late eerste maandstonden of zaadlozing, een vroege of late groeischeut, te veel of te weinig van de typisch mannelijke of vrouwelijke kenmerken – krijgt hun zelfbeeld het hard te verduren.

Al die dingen samen zorgen ervoor dat ze zich ernstige vragen beginnen te stellen: 'wie ben ik?', 'hoe zien anderen mij?' en 'wie wil ik zijn?'. Ze gaan hard op zoek naar een **identiteit en imago** en kopiëren hierbij soms kritiekloos de meningen en gedragingen van anderen. Stilaan zullen ze leren om de dingen die ze zien en horen te verwerken tot eigen waarden en een eigen mening.

2 In groep

Omgang met leeftijdsgenoten

Al die onzekerheid leidt ertoe dat JVG's-Aspiranten zich minder goed begrepen voelen door volwassenen. Daarom gaan ze **meer en meer optrekken met leeftijdsgenoten** die hetzelfde doormaken. Die groep geeft hen een veilig gevoel. Ze bespreken hun diepste geheimen en onzekerheden enkel nog met hun beste vriend(inn)en. Vriendschap wordt een steeds grotere reden om naar de scouts te komen.

Anderzijds legt die groep ook een grote druk op de schouders van de JVG's-Aspiranten. Ze zijn erg beïnvloedbaar en bezorgd over wat anderen over hen denken en zeggen. Ze proberen in de gunst van de anderen te komen en doen zich hierdoor soms anders voor dan ze zijn. Er worden steeds meer **groepsnormen** ingevoerd en de grens tussen 'erbij horen' en 'uit de groep vallen' wordt steeds duidelijker. Ruzies of peetsituaties leiden er sneller toe dat iemand uit de groep stapt. Hechte cliëkjies zorgen er ook voor dat het steeds moeilijker wordt voor nieuwe leden om toe te treden tot de groep.

In deze leeftijdsgroep is het verschil tussen de jongsten & de oudsten, en tussen **jongens & meisjes** het grootst. Doordat de meisjes lichamelijk sneller volwassen worden, voelen ze zich ook emotioneel vaak

sneller 'groot'. De gespreksonderwerpen van jongens en meisjes gaan dan ook vaak een totaal andere richting uit. Toch ontstaat er stilaan enige interesse in het andere geslacht en zijn er eerste voorzichtige toenaderingspogingen.

Omgang met volwassenen

De puberteit wordt vaak gekenmerkt door **een vertroebeling in de relatie met ouders en andere volwassenen**. Mama en papa verliezen hun 'superwoman'- en 'superman'-status, maar ook in de scouts merk je duidelijk dat JVG's-Aspiranten anders naar hun leiding kijken dan Bevers-Zeehonden en Welpen. Door hun nieuwe manier van denken beginnen ze namelijk de onvolmaaktheid van volwassenen te zien. Ze merken dat ook de leiding zich niet steeds aan alle afspraken houdt of niet altijd consequent haar principes volgt. Bovendien beginnen ze zich meer en meer bewust te worden van hoe dingen ook anders zouden kunnen zijn. Hierdoor kunnen ze zich soms **erg kritisch** opstellen tegenover bijvoorbeeld de aangeboden activiteiten of de gemaakte afspraken. En uiteraard verplicht hun imago hen ook om bepaalde dingen saai of kinderachtig te vinden. Die kritische ingesteldheid van je leden hoeft dus niet al te persoonlijk op te vatten. Hun kritiek is eerder een denkoefening dan een persoonlijke afrekening.

Anderzijds kunnen sommige volwassenen plots een erg belangrijke positie innemen in het leven van de JVG's-Aspiranten. In hun zoektocht naar een goed imago en een leuke identiteit zijn **goede voorbeelden** altijd mooi meegenomen. Populaire zangers, filmsterren en andere idolen worden op handen gedragen en hun gedrag wordt nagebootst. Maar ook de invloed van populaire oudere leden en leiding is niet te onderschatten. JVG's-Aspiranten nemen gretig hun mening en gedrag over zonder zich daar al te veel vragen bij te stellen.

Ook voor hun **zelfbeeld** blijven volwassenen erg belangrijk. Aangezien hun zelfbeeld tijdens de puberteit een stevige deuk oploopt, hebben ze des te meer nood aan waarderende volwassenen. Het is belangrijk dat ze erkend en gewaardeerd worden voor wat ze doen. JVG's-Aspiranten hebben een omgeving nodig waarin ze zich op een positieve manier kunnen bewijzen, uiten en uitleven op verschillende vlakken. In deze tak

is het dus meer dan ooit nodig om veel verschillende activiteiten aan te bieden, zodat iedereen zich eens van zijn of haar beste kant kan tonen.

Door hen een brede waaier aan activiteiten te bieden, ga je ook in op hun **nood om de wereld verder te ontdekken**.

Ze beginnen er immers langzaam maar zeker over na te denken wat ze later willen gaan doen en hoe hun eigen toekomst er zal uitzien. Ze kiezen een bepaalde richting in het leven. Dat uit zich op het vlak van de mensen waarmee ze omgaan, de muziek waar-

naar ze luisteren, de studierichting die ze op school kiezen, de mensen die ze bewonderen, ... De richting die ze uitgaan is erg afhankelijk van de mensen rond-

om hen en de voorbeelden die ze door hen aangereikt krijgen.

Bronnen

- Breedbeeldsproeten, Handboek voor jonggidsen- en jongverkennerleiding. VVKSM vzw. 1999.

- Dr. F.J. Mönks & Dr. A.M.P. Knoers. Ontwikkelingspsychologie, Inleiding tot de verschillende deelgebieden. Van Gorcum. 1999.

- Leni Verhofstadt-Denève. Adolescentiepsychologie. Garant. 2001.

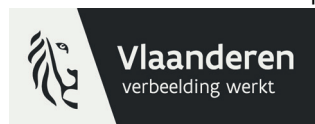
- Pol Craeynest. De levensloop van de mens, Inleiding in de ontwikkelingspsychologie. Acco. 1998.

Colofon

Een realisatie van JaHoe!?, met dank aan TRAVO en Ploeg Programma 2005.

Met steun van de Vlaamse Gemeenschap

Verantwoordelijke uitgever:

FOS Open Scouting vzw

Hannes De Reu

Kortrijksesteenweg 639

9000 Gent

www.fosopenscouting.be

© 2009, herwerkte druk 2018, FOS Open Scouting